

TEKNOLOGISK INSTITUT

Fejl i mærkningen kan være både dyrt og farligt

Temadag om fødevarerikkerhed og holdbarhed
d. 29. januar 2020

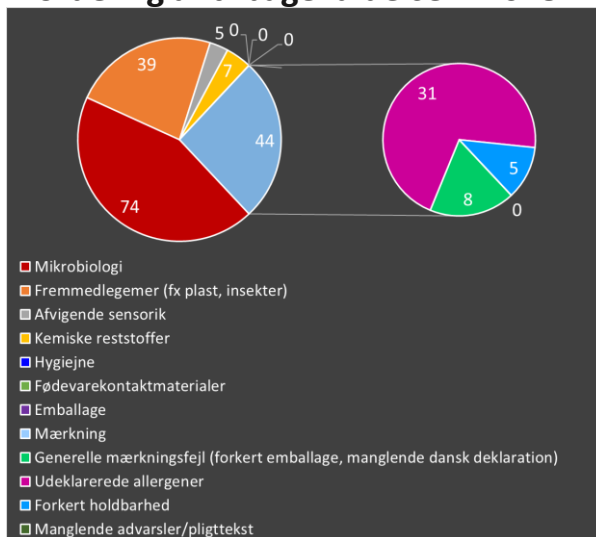
Inger Olesen
ino@teknologisk.dk - 7220 1884

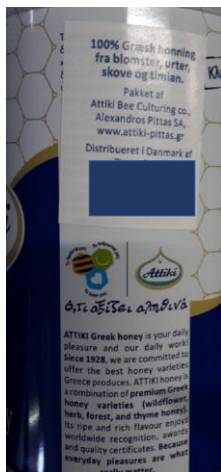
TEKNOLOGISK
INSTITUT

Fordeling af tilbagekaldelser i 2018

TEKNOLOGISK
INSTITUT

OBS på danske særregler -> pligttekst mangler ved import

BEK nr 774 af 04/06/2015 (Gældende)	Udskriftsdato: 17. november 2015
Ministerium: Fødevareministeriet	Senere ændringer til forskriften
Journalnummer: Fødevaremin., Fødevarestyrelsen, j.nr. 2015-29-31-00088	Ingen

.....

Bekendtgørelse om honning¹⁾

2) Blanding af honning fra lande uden for EU.
3) Blanding af honning fra lande i og uden for EU.

§ 10. Eftersom pollen er en naturlig karakteristisk bestanddel i honning, betragtes pollen ikke som en ingrediens som omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra f, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevarerinformation til forbrugere, i de produkter, der er defineret i bilag 1 til denne bekendtgørelse.

§ 11. For bagerhonning skal angivelsen »kun til madlavning« anføres på etiketten tæt ved varebetegnelsen.

§ 12. For filtreret honning og bagerhonning skal den fulde varebetegnelse, som er anført i bilag 1, punkt 1, litra b, nr. 6, og punkt 2, klart fremgå af bulkcontainere, pakninger og handelsdokumenter.

§ 13. Detailpakninger af honning skal have en advarselsmærkning, hvor det klart fremgår, at produktet ikke bør gives til børn under 1 år.

Strafbestemmelser

§ 14. Med bøde straffes den, der overtræder § 3, § 4, stk. 1 eller 3, § 5, stk. 1, §§ 6-9 eller §§ 11-13.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået med forset eller grov uagtsomhed, og der ved overtrædelsen er

1) forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare herfor eller

2) opnået eller tilsetiget opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

TEKNOLOGISK
INSTITUT

OBS på andre landes særregler ved eksport af fødevarer

Limonade

FR: OK med naturlige aromaer fra citron

DE: Krav om minimumsindhold af citrønsaft

IT: Krav om minimumsindhold af citrønsaft

TEKNOLOGISK
INSTITUT

OBS på trends og adfærd blandt forbrugerne – opfattelser ændres

Arlas fårskost fældes av Reklamombudsmannen.

Foto: Arla

1. Apetina Paneer ost markedsføres som vegetarisk i Sverige
2. Anmelder: "vegetarisk" = vildledning da produktet er fremstillet af mælk
3. Arla: Brug af "vegetarisk" følger Livsmedelverkets retningslinjer & begreb er ikke klart defineret
4. Reklameombudsmand: Reklamen kan vildlede den gennemsnitlige forbruger til at tro, at produktet ikke indeholder animalske produkter
→ reklamen forbydes

Kilde: Food Supply SE

TEKNOLOGISK
INSTITUT

OBS på anprisninger – risiko for vildledning

Varemærker, handelsbetegnelser og fantasinavne er omfattet af anprisningsreglerne

Produktet "vandt" en pris i Holland for den mest vildledende mærkning

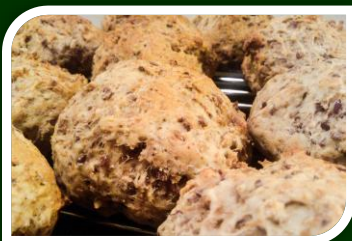
- Indeholder mere sukker end Coco cola
- Består primært æble- og druesaft

TEKNOLOGISK
INSTITUT

OBS på anprisninger – må ikke relatere til sygdomsforebyggelse

Groft brød med fibre fra rug

*Fibre fra rug
forebygger
forstoppelse*

← Godkendt sundhedsanprisning?

500 g

Højt fiberindhold

TEKNOLOGISK
INSTITUT

OBS på anprisninger – må ikke relatere til sygdomsforebyggelse

Groft brød med fibre fra rug

*Fibre fra rug
bidrager til
en normal
tarmfunktion*

500 g

Højt fiberindhold

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) Nr. 432/2012

af 16. maj 2012

om fastlæggelse af en liste over andre tilladte sundhedsanprisninger af fødevarer end dem, der henviser til en reduceret risiko for sygdom og til børns udvikling og sundhed

(EOS-relevant tekst)

Fibre fra rug	Fibre fra rug bidrager til en normal tarmfunktion	Anprisningen må kun anvendes for fødevarer med et højt indhold af disse fibre i forhold til det, der er angivet under anprisningen HØJT FIBERINDHOLD på listen i bilaget til forordning (EF) nr. 1924/2006.
---------------	---	---

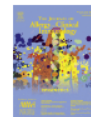
TEKNOLOGISK
INSTITUT

ELSEVIER

Journal of Allergy and Clinical Immunology

Volume 142, Issue 3, September 2018, Pages 865-875

Food allergy and gastrointestinal disease

Accidental food allergy reactions: Products and undeclared ingredients

W. Marty Blom PhD ^{a, b, c, d, e}, Anouska D. Michelsen-Huisman RD ^b, Harmieke van Os-Medendorp PhD ^b, Gert van Duijn PhD ^c, Mary-lène de Zeeuw-Brouwer BSc ^a, Astrid Versluis MSc, MANP ^b, Jacqueline J.M. Castenmiller PhD ^d, Hubert P.J.M. Noteborn PhD ^d, Astrid G. Kruizinga MSc ^a, André C. Knulst PhD, MD ^b, Geert F. Houben PhD ^{a, e}

Show more

<https://doi.org/10.1016/j.jaci.2018.04.041>

Get rights and content

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Journal of Allergy and Clinical Immunology

Volume 143, Issue 4, October 2018, Pages 695-675

Hollandsk studie af fødevarer relaterer til allergiske reaktioner

- 157 allergikere følges i 1 år
- 51 fødevarer, som har givet allergiske reaktioner, undersøges
 - 37% indeholdt 1-4 udeklarede allergener
 - Koncentrationer mellem 1 og 5000 mg/kg
 - Højeste koncentrationer fundet for jordnød, mælk og sesam
 - Mælk udgjorde den højeste risiko for at udløse reaktion
 - Referencedosis for mælk: 0,2 mg [ED₀₁]

<https://doi.org/10.1016/j.jaci.2018.04.041>

[Get rights and content](#)

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Sandwichkæde presset af flere dødsfald

8. oktober 2018 10:25 | Af Redaktionen/Dit

Pret

Udeklarede allergener årsag til to dødsfald

- Sesamfrø som tilsat ingrediens i sandwichbolle
- Mælkeprotein i vegansk brød

...ret for sin mangelfulde mærkning af allergener efter to dødsfald. Det skriver flere internationale medier, deriblandt CNN.

I 2016 døde en 15-årig pige på et fly efter at have spist en sandwich fra kæden og

Kilde: Food Supply DK

Pret A Manger er kommet under pres, da flere er

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Allergy toll rises as another young Australian suffers fatal dairy reaction

by Imcleod / August 21, 2018 / Consumer Information, Industry News / 0

- August 2018: 6 årig australsk pige dør af mælkeallergi
- Mælk skyld i tre ud af fem dødsfald relateret til fødevareallergener i Australien

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Udeklarede allergener som årsag til tilbagekaldelse

**Chilli con carne
krydderiblanding**

Ingredienser: 38% Chilli, spidskommen, hvidløgpulver, salt, oregano, løgpulver, aromat, sukker, kartoffelfibre, antiklumpningsmiddel (siliciumdioxid).

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Udeklarede allergener som årsag til tilbagekaldelse

Chilli con carne krydderiblanding

Ingredienser: 38% Chilli, spidskommen, hvidløgpulver, salt, oregano, løgpulver, kryddersalt (salt, smagsforstærker (E 621), **laktose**, gærekstrakt, løgpulver, palmefedtstof, antiklumpningsmiddel (E 621), krydderier (indeholder **sellerifrø**)), sukker, kartoffelfibre, antiklumpningsmiddel (E 551).

Kan undgås ved intern/ekstern

- Korrekturlæsning af mærkning
- Dobbelttjek af specifikationer ift. mærkning
- **Kritisk blik for sammensatte ingredienser**

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Allergener ikke visuelt fremhævet -> tilbagekald

Kender alle mærkningsansvarlige i virksomheden til Bilag II, FIC 1169/2011?

Ingredienser: **Mandler, jordnødder**, rapsolie, salt, sojasauce (vand, soja, hvedemel, salt).

BILAG II

STOFFER ELLER PRODUKTER, DER FORÅRSAGER ALLERGIER ELLER INTOLERANS

- Glutenholdige kornprodukter, dvs. hvede (som f.eks. spelt og kornstærkede) og byg, havre eller hybridvarer som stammer heraf, og produkter på basis heraf, undtagen:
- Krebsdyr og produkter på basis af krebsdyr.
- Æg og produkter på basis af æg.
- Fisk og produkter på basis af fisk, undtagen:
 - Fiskepræparater som beredes for vitamin- eller carotenoidpræparater
 - Fiskepræparater eller ægte kaviar, der anvendes som konservermiddel i et glas
- Jordnødder og produkter på basis af jordnødder.
- Soja og produkter på basis af soja, undtagen:
- Mælk og produkter på basis af mælk (herunder laktose), undtagen:
 - Væske, der anvendes til fremstilling af alkoholholdige destillater, herunder isoforgeretanol
 - Lactitol
- Nødder, dvs. mandler (*Alnus communis* L.), hasselnødder (*Corylus avellana*), valnødder (*Juglans regia*), cashewnødder (*Anacardium occidentale*), pekannødder (*Carolinianus* (Wangenh.) K. Koch), pinesønder (*Burhullia excelsa*), pistonnødder (*Pistacia vera*), sporedegnødder (*Morinda officinalis*) og produkter på basis heraf, undtagen nødder, der anvendes til fremstilling af alkoholholdige destillater, herunder isoforgeretanol.
- Selleri og produkter på basis af selleri.
- Sesamp og produkter på basis af sesamp.
- Sesamfrø og produkter på basis af sesamfrø.
- Svovldioxid og sulfiter i koncentrationer på over 10 mg/kg eller 10 mg/liter som smalt SO₂ skal betragtes for produkter, som de udfyldes klar til brug, eller som de er rekonstrueret eller rekonstruerede ingredienser.
- Lupin og produkter på basis af lupin.
- Bløddyr og produkter på basis af bløddyr.

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Allergener ikke visuelt fremhævet -> tilbagekald

Kender alle mærkningsansvarlige i virksomheden til Bilag II, FIC 1169/2011?

Ingredienser: **Mandler, jordnødder**, rapsolie, salt, sojasauce (vand, soja, hvedemel, salt).

Ingredienser: **Mandler, jordnødder**, rapsolie, salt, sojasauce (vand, **soja**, hvedemel, salt).

BILAG II

STOFFER ELLER PRODUKTER, DER FORÅRSAGER ALLERGI ELLER INTOLERANS

- Glukosidiske komponenter, dvs. livsde (som Frukts syrer og glukosidiske) i rug, byg, havre eller hybridiserede sorter af hvede, og produkter på basis hereaf, undtagen:
- Kornbøder og produkter på basis af kornbøder.
- Æg og produkter på basis af æg.
- Fisk og produkter på basis af fisk, undtagen:
 - Fiskeplattener anvendt som berøringsfor vitamin- eller carotenoidpræparater
 - Fiskeplattener eller egne kornbøder, der anvendes som klæbemiddel i et vin.
- Jordnødder og produkter på basis af jordnødder.
- Soja og produkter på basis af soja, undtagen:
- Mælk og produkter på basis af mælk (herunder lactose), undtagen:
 - væske, der anvendes til fremstilling af alkoholholdige destillater, herunder landbrugsfermenter
 - lactitol.
- Nødder, dvs. mandler (*Almondia communis* L.), hasselnødder (*Corylus avellana*), valnødder (*Juglans regia*), cashewnødder (*Acacia indica*), pekanødder (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), pistacienødder (*Pistacia vera*), quercusnødder (*Quercus agrifolia*) og produkter på basis hereaf, undtagen mandler, der anvendes til fremstilling af alkoholholdige destillater, herunder landbrugsfermenter.
- Selleri og produkter på basis af selleri.
- Sesamfrø og produkter på basis af sesamfrø.
- Sesamfrø og produkter på basis af sesamfrø.
- Svevlskemi og sulfitter i koncentrationer på over 10 mg/kg eller 10 mg/liter som svovl-SO₂ skal angives for produkter, som de udflydes ikke til brug, eller som de er rekonstrueret eller færdigkonserverede ingredienser.
- Lupin og produkter på basis af lupin.
- Bløddyr og produkter på basis af bløddyr.

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Udeklareret sulfid som årsag til tilbagekald

Ved alle i virksomheden, at sulfitter er en allergen?

Grænseværdi på sulfitter på 10 ppm

>10 ppm: konserveringsmiddel (E 223 (**sulfitter**))

<10 ppm: konserveringsmiddel (E 223)

Derudover mangelfuld oversættelse af obligatoriske oplysninger, bl.a.

- Varebetegnelse
- Ingrediensliste
- Holdbarhed

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Gode råd til at undgå tilbagekaldelser pga. mærkning

- Opbyg viden omkring mærkningskrav blandt de mærkningsansvarlige
- Opbyg viden omkring allergener blandt de mærkningsansvalige
- Sørg for at holde opskrifter og datablade opdaterede
- Opbyg system for korrektur af mærkning
 - Internt system eller eksterne eksperter/konsulenter
 - Friske øjne ser nye ting
 - Stiller spørgsmål og udfordrer mærkningen